

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) Jélem. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4-11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Független Kisgazdapárt helyiségénél) Jélemelet. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

A világ népei Moszkvát tekintik a békéért és szocializmusért vívott küzdelem fátylavívőjének

Bukarest: A román bőr-, cipő- és textilipari munkások nagygyűlést rendeztek a Nemzetközi Szakmai Szövetség végrehajtó bizottsági ülésén résztvevő küldöttek tiszteletére.

A. Maurice, a szakmai szövetség elnöke hangsúlyozta, hogy a francia munkásság és az egész francia nép, sohasem fog fegyvert fogni a

Szovjetunió és a népi demokráciák ellen.

Gebart, a Szakszervezeti Világszövetség titkára hangsúlyozta, hogy a világ népei Moszkvát tekintik a békéért és szocializmusért vívott küzdelem fátylavívőjének, Washington pedig a háborúszió imperialista reakció központjának. A világ munkásai bíznak a békehare diadálában, mert ennek a harenak

zászlóvivője a dolgozó emberiség lángjelké vezetője, Sztálin elvtárs.

Aszlanov, a szovjet bőr- és cipő, szőrmeipari szakszervezet elnöke hivatkozott a hatalmas lelkesedésre, amellyel a szovjet nép a stockholmi felhívást aláírta, majd így fejezte be szavait: „A szovjet nép békét kíván és tudni fogja, hogyan védelmezze meg”.

A párisi magyar követség tiltakozása a francia kormánynál magyar állampolgárok önkényes letartóztatása miatt

Páris: A francia kormány legutóbbi terrorisztikus rendőrségi intézkedéseket tett Franciaországban élő magyar állampolgárságú, demokratikus érzelmű személyiségek ellen. Az önkényes rendőrségi akció során a következő magyar állampolgárokat tartóztatták le: Wazierben

dolgozó Lóner Antal bányamunkást, Sallumánoshon dolgozó Horváth Ferenc bányamunkást, a Marselleban dolgozó Sos Józsefet és a Párisban dolgozó Schweiber Józsefet.

A Magyar Népköztársaság párisi követsége ez ügyben tiltakozó jegyzéket nyújtott át a

francia külügyminisztériumban. A magyar jegyzék megállapítja, hogy a letartóztatott magyar állampolgárok aktívan résztvettek a francia nép harcában, a hitleri megszállók ellen. A magyar jegyzék végül követeli a letartóztatottak szabadlábra helyezését.

Továbbra is támad a koreai néphadsereg

A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság néphadseregének főparancsnoksága közli: szeptember 13-án a néphadsereg hadtengerészeti egységei és partvédelmi osztagai visszaverték az ellenség partszállási kísérletét.

Phohang (Hokodo)-tól délre Angengni (Ankorj) és Jongcsen (Ejszen) körzetében az amerikai és a Li Szin-Man-féle csapatok, amelyek a néphadsereg egységeinek csapásai alatt nagy veszteséggel visszavonultak, megerősítéseket kaptak és több előállási indítójukat, hogy megállítsák a néphadsereg egységeinek előretörését. Az ellenátadási kísérleteket a néphadsereg egységei visszaverték.

A néphadseregnek a keleti partvidéken támadó egységei kemény harcokat vívnak a kecsköl védekező ellenséggel szemben. Nakton (Rakuto-Ko) folyó keleti partján működő egységek továbbra is támadó harcokat vívnak és a front több szakaszán beállították az ellenség védelmi vonalába. A támadás során a néphadsereg egységei a következő zsákmányt ejtették: 4 páncélcsovi, 5 különböző űrméretű löveg, 6 gépkocsi, sok egyéb fegyverzet és lőszer. A déli partvidéken az ellenség légi-erő támogatásával, kemény ellenállást tanúsít és igyekszik megállítani a néphadsereg egységeinek támadását.

Föngjeng: A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság északi részében a lakosság lángoló lelkesedéssel dolgozik a front érde-

kében az ellenség teljes kiűzésének meggyorsítására. A háború kezdetétől augusztus végéig a repülőgép-, harckocsi- és hadihajó építési alapra több mint négy-

százszázhat millió von készpénzt gyűjtöttek össze. Ezzelkívül a lakosság sok élelmiszert, jószágot, arany- és egyéb értéktárgyat adott össze.

A három nyugati külügyminiszter megállapodott, hogy gyorsított ütemben növelik az európai támadó haderőt

New York: A három imperialista külügyminiszter tapácsozása a következő kérdéseket vizsgálta meg: A nyugateurópai támadó haderők egyesítése és gyorsított ütemben való növelése, a nyugateurópai fegyveres erők számára szükséges felszerelések és utánpótlási cikkek előállítására irányuló intézkedések meggyorsítása. Nyugat-Németország bevonása az angol-amerikai háborús tömbbe „a belső biztonsági” intézkedések fokozása Nyugat-Németországban és Nyugat-Berlinben, valamint távokeleti kérdések.

A három külügyminiszter több időt szentelt az európai haderő felállítására kérdésnek, mint a többi problémának, mivel a hat értekezlet közül öt az egységes atlanti haderővel foglalkozott. Nyugat-Németország haladéktalanul felfegyverzést követeltek, míg az angol és francia külügyminiszter előnyben részesítette a nyugatnémet „rendőrség” kiépítését.

A Reuer különudósírója szerint az imperialista külügyminiszterek foglalkoztak még két kérdéssel, mpedig a német

acélpár szíjvonóinak emelése és a nyugatnémet hajóépítés bővelése kérdésével.

A NYUGATNEMETORSZÁGI MEGSZÁLLÓK ROBBANTÁSI ELŐKÉSZÜLTETEI

Kassel: Waldeckből érkező hírek szerint, a nyugati beavatkozó hatalmak az Eder völgyének zárogátjainál is robbantási előkészületeket tettek. Az angol és amerikaiak nemcsak a felsőrajnai síkságot akarják vizsivatagga változtatni, hanem el akarják árasztani a Weser eredetének folyamvidékét is. A Porta Westfalica-t is tetemes robbanóanyaggal aknázzák alá. A nyugati háborús uszítók célja az, hogy a Weser középfolyásának vidéke egészen a Csuioburgi erdőig — vizsivatagga váljék.

A FRANCIA HADKÖTELESEK TÜNTETÉSE

Páris: A Co Sour jelenti, hogy a freiburgi katonai moziban a németországi megszálló csapatok hevesen tüntettek, amikor a híradó Pleven miniszterelnököt mutatta be. A katonák nagy fütyükoncertet rendeztek és azt kiáltották: „Le a 18 hónappal”.

Az ötéves tervekölcsön kötvényének második napi sorsolása

Az ötéves tervekölcsön nyelreménykötvényeinek 2. napi húzásán a következő számú kötvények nyertek:

Sorozat szám	Kötvény	Nyelremény
0145	0866	10.000
1356	0100	5.000
2145	0701	5.000
0437	0840	5.000
1553	0280	10.000
1333	0917	5.000
0157	0977	25.000
2412	0316	5.000
1967	0218	10.000
2585	0432	5.000
0132	0859	25.000
1108	0792	5.000
1935	0680	5.000
1228	0507	5.000
1551	0734	10.000
1440	0369	5.000
0230	0225	5.000
0235	0946	5.000
0374	0105	10.000
1133	0386	5.000
1816	0395	50.000
0635	0935	50.000
2341	0786	5.000
2618	0917	5.000
2519	0649	5.000
2983	0823	5.000
2023	0150	5.000
0850	0874	5.000
0713	0912	10.000
3057	0177	5.000
2137	0775	25.000
2637	0569	5.000
0762	0882	5.000
1351	0012	5.000
1884	0822	5.000
1159	0348	5.000
0181	0859	5.000
1544	0021	10.000

EZER FORINTOT NYERTEK:

1475	8.	0457	0.	0606	0.
0263	6.	0446	4.	2545	3.
2282	2.	0549	0.	2906	1.
2205	1.	1222	1.	2023	2.
0087	2.	1993	0.	1102	0.

ÖTSZÁZ FORINTOT NYERTEK:

2799	1.	0209	9.	1890	9.
0259	8.	2232	4.	0656	1.
2201	1.	2599	8.	1028	2.
1623	1.	1467	3.	2912	7.
2525	2.	0884	2.	1517	5.
0842	7.	2220	9.	1309	4.
2115	6.	2049	6.	0131	4.
1996	7.	1907	8.	2748	9.
2364	5.	2027	8.	1079	9.
0192	8.	0117	2.	1304	4.

HÁROMSZÁZ FORINTOT NYERTEK:

0079	6.	0920	4.	2333	9.
3026	8.	1608	7.	0354	6.
0361	6.	1491	6.	2192	1.
0860	2.	2898	0.	0738	1.
0423	1.	0449	4.	0284	8.
2807	2.	0415	3.	0309	5.
0656	4.	1261	5.	0993	0.
0056	0.	2832	4.	1387	2.

A halálraítélt görög szakszervezeti vezetők a világ dolgozóihoz

Athén (PÁSZ): A Demokratikus c. lap közli a napokban halálraítélt szakszervezeti vezetőknek a Szakszervezeti Világszövetséghez, a Szovjetunió, a népi demokratikus országok, Anglia, az Egyesült Államok, Franciaország, Olaszország és latinamerikai országok szakszervezeteihez, valamint az úgynevezett „szabad” (jobboldali) szakszervezetek nemzetközi szövetségéhez intézett felhívást: „A reukívúli katonai bíróság szeptember 8-án halálraítélt öt régi szakszervezeti vezetőt és 3 munkásműt, tekintet nélkül arra, hogy ártatlanságuk bebizonyosodott.

„Felhívunk benneteket, akadályozzátok meg a készülő büntetőeljárásokat: a halálraítélt vezetők végrehajtását mind velük szemben, mind a halálraítélt többi ezreivel szemben. Segítsétek elő a vérontás megszüntetését Görögországban, követeljétek az általános közkegyelem kihirdetését. Rendíthetetlen hittel, hogy megmentétek bennünket, testvéri halánkat fejezzük ki és kijelentjük, hogy készek vagyunk a makronizoszi táborban történt sányulódásunk után megmaradt minden erőnket a közös ügynek szentelni” hangzik a halálraítélt felhívása.

Menedékjogot kért a csehszlovák kormánytól a prágai jugoszláv követség egyik tisztviselője

Prága: J. Tadjch a prágai jugoszláv követség egyik hivatalnokai menedékjogot kért a csehszlovák kormánytól maga és családja részére, megbélyegezve a Tito-klíkkét Nyugat-Európában kifejtette, hogy nem akar visszatérni olyan Jugoszláviába, amely az amerikai imperialisták gyarmatává vált.

Tadjch a sajtóhoz intézett nyilatkozatában többek között a következőket mondta:

„Néhány héttel ezelőtt meggyőződtem arról a helyről, amelybe Jugoszláviát a Tito-klíkk sodorta. Júniusban szabadágára menem Jugoszláviába, Mariborba, Zágrábba utazva szemügyre voltam néhány ifjú leányok testének azon a vonaton, amelyen utaztam, Jugoszláviai tartózkodásom alatt több más esettel kapcsolatban is meggyőződtem az ország állandó növekedő feszültségéről és a Tito-rendőrtől való brutális bánásmódjáról.”

Tadjch a továbbiakban rámutatott arra, hogy a jugoszláv kö-

vetség tagjai és hivatalnokai kénytelenek visszaélni a diplomáciai postával és más diplomáciai jogokkal, demokráciát és állampolgári jogokat hoznak Csehszlovákiába, nagymennyiségű árukat csempésznek be, amelyeket egyes jugoszláv diplomáták feketén hoznak forgalomba.

JUGOSZLÁV MENEKÜLTÉK TITO RÉMURALKARÓL

Tirana: Húsz jugoszláv állampolgár Tito klíkkjének véres uralma elől Jugoszláviából Albániába menekült. Akik Lesi a menekültek egyike, a macedon nemzetgyűlés elnökségének volt tagja, elmondta, hogy a mai Jugoszlávia szörnyűséges pokol, ahol Tito véres klíkkje fejeződik és akasztotta segítségével tartja fenn uralmát. Senki sem tudja hazatérni este és megmaradhat-e reggelig saját házában. A jugoszláv titkosrendőrség teljes hatalmával rendelkezik az ország lakosainak életével.

A jövő héten már valamennyi cukorgyár dolgozik

A szőlőből cukorgyár után a jövő héten folyamán a többi cukorgyár is sorra megkezdte a cukoripari tevékenységét. Az elmúlt napokban indult meg a sárkadi cukorgyár, amelynek dolgozóinak jelentős újjászervezési munkamódszerekkel fokozták a termelőképességét.

A sárkadi cukorgyár dolgozóinak napi 250.000 kiló cukrot készítenek.

Szeptember 18-án megkezdte működését a mezőhegyesi cukor-

gyár is, amely napi 280.000 kg cukrot fog gyártani. A mezőhegyesi cukorgyártást az államosítás tejszeri irrombolásában támasztotta. Az elmúlt két esztendőben az üzemek tökéletesen átépítették, elavult gépeket korszerűekkel cserélték ki, korszerűsítették villamosítását is.

Szeptember 21-én kezdte meg a gyártást az ország egyik legnagyobb cukorgyára, a szerencsi is, még pedig 300.000 kiló cukortermeléssel.

Negyedrészével csökkentették a lakásépítő szövetkezetek előtörlesztési összegét

Egyre szélesebb arányban bontakozik ki a lakásépítő szövetkezeti mozgalom. A vidéki városok és községek területén mindenütt sikeresen egyeztetik össze az üzemi dolgozók érdekeit a városok és községek fejlesztési programjával.

A pénzügyminisztérium pénzügyi könnyítésekkel siet a dolgozók segítségére, hogy lehetővé tegye minél több dolgozó számára saját otthonuk felépítését. Hozzájárult ahhoz, hogy az előtörlesztési összege, amelyet a dolgozónak a lakásba való beköltözésig fizetnie kell, negyedrésszével csökkenjen. Így pl. a 27.500 forintos lakás havi előtörlesztési összege 92 forint-

ról 69-re csökkent. A napokban új szövetkezet alakult Diósgyőrött: a Szénbányák Lakásépítő Szövetkeze.

MEGGYORSUL A VIDEKI KERESKEDELEM ÁRULLATÁSA

A belkereskedelmi miniszter a kiskereskedelem árnelátásának gyorsabbátétele céljából új rendeletet adott ki. A rendelet szerint az eddigi rajonirozott árúellátás módosul. A kiskereskedő a rendeletben felsorolt különféle árukat a jövőben a rajonon kívül eső vidéki nagykereskedelmi vállalatoknál is beszerezheti,

Elindult Koreába a baráti csomagokat szállító vonat

Több mint egy hónapja, aug. 12-én indult el a hős koreai nép megsegítését célzó „baráti csomag” akció a Magyar Textilművek NV Rákosi Mátyás Ifjúsági női brigádjának kezdeményezésére. A mozgalom hatalmas tömegeket mozgósított meg a péntek este elindult a vonat, amely a mozgalom eredményeként egy nagy baráti csomagot vitt a szabadságáért hősi küzdelmet folytató koreai népeknek.

A vonatot ünnepélyes keretek között búcsúztatták a nyugati pályaudvaron. Sokszáz dolgozó vonult fel. Megjelent a pályaudvaron a „Megvédjük a békét” mozgalom Országos Tanácsának több tagja, ott voltak Kvan-O-Dik ve-

zetésével a koreai követség tagjai.

A köztársasági induló hangja után az ünnepségei Szerényi István, a budapesti békebizottság elnöke nyitotta meg majd Bánki Zsuzsa elnöke Barát Endre „Kórházvonat” c. kötetét. — Ezután a „Megvédjük a békét” mozgalom Országos Tanácsa nevében Keresztes Mihály mondott ünnepi beszédet.

— Erősítse a koreai népet igaz ügyéért vívott harcában az a tudat — mondta többek között —, hogy a magyar dolgozó nép is szeretetteljes, harcosszolidaritással melette áll és eszakihatárain része annak a hatalmas napról napra növekvő béketábornak, melynek élén a hatalmas szovjet

nép és a béke minden híveinek nagy és bölcs tanítója, a szeretett Sztálin áll.

Keresztes Mihály szavai után a megjelentek percekben át viharos lelkesedéssel élték Sztálint és Kim Ir-Szent, Rákosi Mátyást, majd az Interaciotóé hangja mellett a vasúti szerelvény elindult hosszú útjára, hogy megáldja vigye a magyar dolgozó harcosszolidaritásának jelképeit, a baráti csomagokat Koreai hős népeknek.

A vonat az egy vagon baráti csomagon kívül egy mentőautót is visz magával, amelyet az Ikarusz-gyár dolgozói készítettek a Koreában működő magyar tábori kórház számára.

Az USA parancsára...

Berlin: A „Neues Deutschland” egy Koblenzből érkezett hír alapján további részleteket közöl az amerikai agresszorok tervéről, a Rajna völgyének elárassására. Nyugatnémet békeharcosok megállapították, hogy a Loreley-sziktár átszelő vasúti alagutat ugyancsak nagyszabású robbantásokra készítették elő.

A tervbe vett robbantások célja az, hogy belső és külső robbantások összehatásával a sziktár meglehetősen nagy mélységű törjék le, amely az amerikai robbantási szakértők véleménye szerint szükséges ahhoz, hogy a Rajna-szintjét legalább 20 méter emeljék. A Rajna jobboldali mellékfolyóinak völgyében ugyancsak aknákat létesítenek. Ezek miatt az intézkedések miatt a vidék lakossága a legnagyobb nyugtalanságban él. Az amerikai vezérkar utasítására a nagyobb hídakat és utakat nemcsak Nyugat-Európa országokban, hanem más nyugateurópai országokban is aláaknázzák a háborús előkészületek keretében.

Ansbach: Az ansbachi amerikai katonai parancsnoksághoz tartozó, úgynevezett német munkásszázad 35 tagja kijelentette, hogy nem hajlandó továbbra is szolgálatot teljesíteni az amerikaiak zsoldjában.

Mikor a munkásszázad parancsnoka közölte, hogy a századnak is részt kell vennie az amerikai megszállócsapatok hadgyakorlataiban, 35 tagja elhatározta, hogy leveti egyenruháját. Néhány órával a parancs kiadása után már el is hagyták a kasszárnyát.

Hága: A Holland Kommunista Párt Politikai Bizottságának a dolgozókhöz intézett felhívása megállapítja, hogy a holland kormány amerikai agresszorok által irányított politikája nyomorba taszítja a lakosságot. Az utóbbi hónapokban a létfenntartási költségek 20 százalékkal emelkedtek, mert az amerikai monopolisták — hangsúlyozza a felhívás — egyre több pénzt követelnek bázisok készülődésére a holland kormánytól.

Bern: Patijpierre svájci szövetségi elnök szeptember 14-én közölte, hogy Svájc fegyverkezési kiadásai a következő évben kétharmaddal csökkennek, mint 1950-ben voltak.

Róma: Olaszországban a legközelebbi napokban összehívják a képviselőház nemzetvédelmi bizottságát a jelenlegi honvédelmi költségvetés megváltoztatásáról és ötvenmilliárd líra katonai póthitel megszavazásáról szóló törvényjavaslat előzetes tárgyalása céljából.

képviselőház belügyi bizottságát is, amely megtárgyalja a kormánykörök által felvetett úgynevezett „polgári védelem” szervezésének tervét.

Bécs: Szeptember 14-én, a bécsi „Hotel Bristol”-ban Clark tábornok sajtóértekezletet tartott. Az épület előtt nagy tömeg gyűlt össze és szavalókórusokban kiáltották: „Clark tábornok menj hazára!” „Nem kell nekünk amerikai segítség, amerikai hadosztályok formájában Eu-

rópában és Ausztriában”. — „Fel akarunk szabadulni az amerikai megszállás alól”.

Az osztrák rendőrség gumibottal támadt a tüntetőkre. Súlyos összeütközésre került sor, amelynek során 11 tüntetőt letartóztattak. Több személyt, köztük asszonyokat is, súlyosan megsebesítettek.

Stockholm: A svéd kormány esütörtökön elhatározta, hogy a katonai költségvetést kerekén százmillió svédkoronával felemeli.

Az angol alsóház folytatja a katonai kiadások emelésének vitáját

Az angol alsóházban Hughes munkáspárti képviselő a hadikiadások felemelése ellen tartott beszédében kifejtette, hogy még a londoniak nagyrészenének sincs lakása. Anglia újabb 371 millió fontot költ fegyverkezésre. Lord Hinchingbrooke konzervatív képviselő erősen ellenezte Nyugat-Németország felfegyverzését. A Szovjetunióknak, mondotta lord Hinchingbrooke — nemcsak sem gazdasági, sem térségi indoka, hogy megadja nyugatot. A Szovjetunióknak óriási fejlesztésre váró területi vannak. Csak a napokban olvastuk, hogy sokmillió font költséggel termőterülete változtat egy sivatagot. Semmiféle okot nem látok, amely a Szovjetuniót nyugateurópai támadásra bírja.

Davies munkáspárti képviselő Attlee miniszterelnököt támadta, mert ez a legesélyesebb faradtságot sem fordított a koreai helyzet megtekintésére. Attlee azt mondta — folytatta Davies — kötelesek vagyunk teljesíteni az ENSZ alapokmányán alapuló kötelezettségeinket, de hogy lehet az ENSZ alapokmányával összeegyeztetni a brüsszeli és az atlanti katonai szövetséget. Aidőszakot követelnek tőlünk, ebben az örületen hadjáratban. A miniszterelnök azt javasolja, pazaroljunk el 3400 millió fontot. Churchill kijelentette, hogy a kormány eljárása legkevésbé sem belpolitikai pártviszályba dönti az országot. A továbbiakban a munkáspárti felszólalók rámutattak, hogy az acélpár a felfegyverkezés során szeditő hasznokat várhat.

A Csepel Autógyár a nagy Sztálin születésnapjára befejezi ezévi tervét

November 7-re elkészítik az ezredik teherautót

A Szovjetunió és nagy vezére, Sztálin iránti szeretettel áthatva, tették meg vállalkukat a Csepel Autógyár dolgozói. November 7-re, a Nagy Szocialista Forradalom harmadik évfordulójára, annak a napnak az emlékére, mikor az orosz nép lerázta a kapitalizmus bilincseit és a Bolsevik Párt vezetésével megkezdte a kiszakmányolástól mentes társadalom felépítését, elvállalják:

1. Az ezredik teherautó elkészítését. Ezt úgy akarjuk elérni, hogy
2. az önköltséget két százalékkal csökkentjük,
3. a selejtszázalékot a felére szorítjuk le,
4. továbbá vállaljuk, hogy az élenjáró dolgozók példamutatásával, munkamódszerátadással, mű-

szaki segítséssel elérjük, hogy a normák mind-egyikének teljesítését száz százalék fölé emeljük.

E vállalásunk alapul szolgál ahhoz, hogy az évi tervünket december 21-re, Sztálin generalisszimusz születésnapjára befejezzük.

PUDOVKIN BUDAPESTEN

Vasvezető Pudovkin, a Szovjetunió népművésze, a Sztálin-díjjal többször kitüntetett világ hírvető szovjet filmrendező péntek délutáni repülőgépen Budapestre érkezett. Fogadására a felhőgyi repülőtéren megjelentek a szovjet nagykövetség, a népművelési minisztérium, a kultúrminisztérium, a Magyar Szovjet Társaság képviselői és a magyar filmrendezői.

„Döntő mértékben érvényesítjük a Szovjetunió élenjáró felsőoktatásának tapasztalatait!”

Az új szellemű, új összetételű egyetem megnyitotta kapuit

A debreceni tudományegyetem pénteken délelőtt ünnepélyes keretek között nyitotta meg kapuit. A megnyitó ünnepségen megjelent az egyetem vezetősége, a Magyar Dolgozók Pártjának kiküldöttjei és Topálovich Pál egyetemi fősztályvezető, VKM képviselője.

A Himnusz hangjai vezették be az ünnepséget, utána dr. Juhász Géza egyetemi rektor üdvözölte a megjelenteket és felkérte Topálovich Pált beszéde megtartására.

Topálovich Pál beszédét annak a mélyreható változásnak a teglalásával kezdte, mely az egyetem életében bekövetkezett a felsőoktatás, majd az egyetem reform óta. Számadatokkal bizonyította be, hogy milyen óriási fejlődés újít járunk meg az elmúlt évtizedekben. Míg a Horthy Magyarországon a munkás-párti származású hallgatók száma a leg 3-5 százalék volt, ez a százalékos arányszám 1948-49. ben 29-re, 49-50-ben 35-re, az 1950-es tanévben 60 százalékra emelkedett. És míg régen az eszterháciak száma nem haladta meg a 11 ezret, addig ma már 30 ezer egyetemi hallgatót tartanak nyilván.

Az új tanulóifjúság nagy érdeklődéssel fordul a vegyeszeti pályára fel, általában a természet-tudományi oktatás ágazata felé. Ennek tulajdonítható, hogy az 1938-as 9,6 százalékos vegyesz. arányszám most 28,9 százalékra emelkedett, ez hasonló növekedés tapasztalható a pedagógiai és orvosi vonslon is.

Az elmúlt tanévben 13 ezer ösztöndíj jár az egyetemre, ami a januári ifjúság 50 százalékát, jelentette és az állam több mint 60 millió forintot fordított ösztöndíjakra.

1948-ban egyetemi reform következett be. De ennek a reformnak még gyenge oldalai is voltak, úgyhogy erre az elenség is hamar rájött. Támadást indítottak és csak a Magyar Dolgozók Pártja szerző és gondos irányítása és útmutatása jelle lehetett, hogy az elenségre súlyos csapást mérjünk. Ebben a nagy munkában részt vevő tanári karnak igen sok tagja. Így Kellner Béla (orvoskar) dr. Straub János, dr. Szodrai Lajos egyetemi tanár. A bölcsészeti karon dr. Juhász Géza, dr. Szabó István, dr. Kardos Pál. Ördög Béla adjunktus, Durkó Mátyás tanársegéd, Hársfalvi Péter demonstrátor, a természettudományi karon dr. Varga Ottó prodekan, dr. Gál Dezső tanársegéd.

Döntő mértékben érvényesítjük a Szovjetunió élenjáró felsőoktatásának tapasztalatait — mondotta azután Topálovich Pál. — Átvesszük ezeket a tapasztalataikat, mert ezeknek alapján mi is haladnak léptekkel jutunk előre a fejlődés útján. Emellett kell a tanulmányi színvonal mellett a politikai színvonalat is. Eppen ezért a marxizmus-leninizmus főirányítás szerepel az egyetemen. A politikai gazdaságtan, a dialektikus és történelmi materializmus megismerése igen fontos, emellett az orosz nyelv tanítása is előtérbe kerül, hogy a hallgatók erejében o vashassák azokat a munkákat, melyek a Nagy Lenin és Szálin ír.

— Az új tanévben a tülterhelés is kiküszöböljük. Ezt a tantervgyak heti óraszámának csökkentésével értük el. Sok felesleges tantervet megszüntettünk, az ismétlődő anyagokat kiküszöböljük. Az ideig az egyetem valóban közel kerül a gyakorlati

élethez a termeléshez. Biztosítjuk idejében a tanulók jegyzetét: 150 új tankönyv és jegyzet jelenik meg, ebből 59 már ebben az esztendőben.

— Az évvégi egyben a fejlődés másik ünnepje is. Ebben az évben nyílik meg a természet-tudományi kar először, mely 1949 májusában alakult meg Debrecenben másfélmillió költséggel, amihez még külön félmillió fel-szerelési költség is járult. A megalkulás óta új intézetek sokasága létesült, új építkezésekkel előadótérrel és felszereléssel gazdagodott a kar.

— A tervek nagyok és szépek. Központi szerepet két új tanterv felállítása és hamarosan megjelenik az egyetem új szervezeti szabályzata. A vezetőségben is változások lesznek. A rektori, dékani (szűrés) is új tartalmat kap. A központi kiküldötti Sztaálin szavaival fejezte be beszédét:

„Ahhoz, hogy építsünk, tudás kell, ehhez azonban, hogy tudjunk tanulni kell, tanulni állandóan...” Majd másik helyen így

KULCSÁR FERENC:

Minden megújult az egyetem falai között

A Magyar Dolgozók Pártja nevében Kulcsár Ferenc, a Városi Pártbizottság titkára tartott beszédet.

— Az egyetem pártiszervezete jó munkát végzett — állapította meg. — Ebben az esztendőben is jelentős feladatok várnak az egyetemi pártiszervezetre. Jelentős nemzetközi események közepette nyílik meg az új egyetemi év és még nagyobb helyjálás kell az egyetemi ifjúság részéről, hogy a feladatok megoldásában a lenini Komzszomol szellemében járjanak el.

Kulcsár Ferenc beszéde (további részében a Párt harciáról beszélt). A Párt az élető erő az egyetemen, a Párt vezette az egyetemi hallgatókat. Harcolt a

folytatódik az idézet: „Erőddel állunk szemben, melynek neve tudomány. Ezt az erődet az ifjúságnak be kell vennie.”

Leles taps és éljenzés szakította meg a kiküldött terjedelmes beszámolóját, majd az egyetemi DISz szervezői tükára, Balázs Sándor tartott beszédet. — Örömmel jelentette be, hogy 570 új első éves van az egyetemen, ezek közül 306 munkás-paraszt származású, ezen belül 46 szakértéségi és 264 az értelmiségiek száma.

— Az egyetem homlokzatán ma már a vörös csillag ragyog — mondta. — Ez a vörös csillag a mi jövőnk jelképe. Eddig csak átvölvi nézhetük az egyetemet, a tudományok várát, de most be-vesszük és maradéktalanul bir-jokbavesszük. A DISz első kongresszusán elhangzott határozat értelmében dolgozunk, tanulunk, harcolunk és nevelünk az egyetem falain belül és kívül is. A hős lenini Komzszomol útján haladunk a Párt vezetésével jövőnkért.

kozmozopolitizmus, a hamis és idealista világnézetek ellen. Erdemnyesen és sikeresen vetre fej a harcot a burzsoa behatolás ellen is. Nem üres méltóságok többé az egyetemen a rektori és dékani állások sem. Minden megújult az egyetem falai között. Az egyetem valóban közel került az élethez, a termeléshez.

Kulcsár Ferenc beszédét, hatalmas tapsvihár kísérte, majd Juhász Géza, egyetemi rektor tartott záróbeszédet, melyben az egyetem új fejlődési szakaszát vázolta fel. Második begyógyászati és sebészeti intézet létesül, kiküszöböljük az ideg- és elme-kérelket és az ideg-már állandó ittlakással szovjet professzor is érkezik a debreceni egyetemre.

Egy a jelszónk a béke!

A DISz-irinduló hangjai föltöltötték be a beszéd után az aulát. Az új egyetemi fiatalság, a munkás-és paraszthatalgatók lelkesen énekeltek: „Egy a jelszónk a béke...” Közöskörül a feliratok is a hangulatot és a programot hirdették: A Párt a mi becsületünk, világos jelenünk és ragyogó jövőnk. Az ifjúságnak el kell sajátítania a haladó tudományokat. Szabad hazában művelt ifjúságok. Ezen harcos forradalmi szervezeteink a DISz. Ezeket hirdették a feliratok és az ünnepség végén telepanásvágygal, derűs optimizmussal seregetek ki az új egyetemi hallgatók és a régiek, hogy megkezdjék nehéz, de szép munkájukat, mely a tanulás frontján vár rájuk.

Mosolyogva lépett ki a kapun Anderkó János, az egyéki szegényparaszti család gyermeke is. DISz-tag, jászai jelesen végezte el a Révai gimnázium utolsó évfolyamát.

— Itt is így, ilyen jól akartok tanulni — mondotta. — Ösztöndíjat, lakást, kosztot kapok. Tanulással szolgálom meg a népi demokráciának azt a sok jót, amit eddig is kaptam. Így segítem az ötéves tervet, így erősítem én is a békejót.

Bereczky Albert és Péter János püspökök nyilatkozata

A külföldi újkáról hazatértezzel Bereczky Albert és Péter János református püspökök nyilatkozatot adtak a kormány és a római katolikus egyház között létrejött megállapodásról. Bereczky püspök hangsúlyozta: „Szívvel örvendük a megállapodás létrejöttére felejt, amelynek hitte éppen strassbourgi útjak közben ért bennünket. Láthatjuk, hogy a külföldi közvéleményben is nagy örvendetés vizsgálódásámadt a megállapodásnak. Mindent el kell követnünk, hogy a magyar egyházak egész népségükkel egyetemben, felkezzük külső segítség nélkül, egységesen harcoljunk a béke védelméért és

a szocializmus megvalósításáért.” Péter János püspök ugyancsak arról beszélt, hogy az aláhás híre külföldön. Párisban érte. Elmou-doita, hogy a reakció szögálatában álló egyes országok napok éppén az aláírás megelőző napon közölték azt a véleményüket, hogy ilyen megápodás Magyarországra sohasem jön létre. Péter János végül kijelentette: most jó alkalom kínálkozik arra, hogy nép ügye megallo projektánsok a római katolikusokkal együtt küzdjenek a béke védelméért, a nép győzelméért.

3 oldal 1950 szeptember 16.

Az első debreceni nyertesek

Az egész ország dolgozó népének érdeklődésétől kísértelen csütörtökön délután megkezdődött a tervekölésön nyere-ménykötvényeinek sorsolása a budapesti Zeneakadémia nagytermében. Csak kevesen juthattak be a terembe, hogy maguk is ott legyenek a sorsolás izgalmas és ünnepi óráiban. Százazrek felé a rádió hozta el a sorsolás eseményeinek híreit, a tegnapi reggeli lapokból azután minden kötvénytulajdonos értesült a sorsolás első eredményeiről. Sokan voltak, akik örömmel fedezték fel a gyorslistán kötvényeik számát. Az első nyertesek örömeiben osztozott mindenki hiszen a tervekölésön tulajdonképeni nyertesei mindnyájan a magyar dolgozók. A diadalmas tervekölésből mindannyian egyformán részesülünk.

Debrecenre az első húzási napon nem mosolygott különösképen a szerencse, csupán kisebb nyere-mények jutottak debreceni dolgozóknak, de ez csak a véletlen játéka, egész bizonyos, hogy a hátra-

levő húzási napokon, különösen pedig vasárnap, amikor egész nap folyik majd a sorsolás, igen sok nagyobb nyere-mény üti a debreceni dolgozók markát.

Nagyon sok kisebb, 1.000, 500 és 300 forintos nyere-ménnyel dicsekedhetnek azonban a debreceni dolgozók. Az Országos Takarékpénztár debreceni fiókjához egymás után futottak be a jelentkezők:

— 300 forintot nyert a kötvényem...

— 500 forinttal húzták ki... Erdeklődésünkre kijelentették, hogy a debreceni nyertesekről az Országos Takarékpénztár központja külön híradással szolgál. 5.000 forintosnál nagyobb összegű nyere-mény esetén Budapestről telefonon azonnal értesítik a debreceni fiókot.

Ilyen még nem volt tegnapig Debrecenben, de kisebbek már igen.

Igy a Debreceni Villamosvasútnál Kerékgyártó László statisztikusnak húzták ki a kötvényt 300 forinttal.

Meggyőződhetünk: jó pénz a kötvényünk!

A villamosvasút irodájában éppen gratuláltak munkatársai az első nyertesek közé került Kerékgyártó Lászlónak. Boldog mosollyal fogadja a mi jókívánásainkat is és azt mondja:

— Nagyon boldog vagyok, hogy az első között lehettem akik a maguk nyere-ményén keresztül erősödhetek meg a tudatban, a dolgozó nép általa állja a szavát! Amikor a tervekölésönjegyzés folyt, az ellenség hangja azt suttogta: Erre már keresztet vehettek: Nos, most ezen a sorsoláson is meggyőződhetünk

róla, nagyon jó pénz a mi tervekölésönkötvényünk!

— Nem a pénznek, ennek örülök a legjobban, hogy nekünk, becsületes dolgozóknak volt igazuk, amikor az ellenséges propagandával szembeálltunk a tervekölésönjegyzés idején.

Ugyanez lehet a véleménye a kis Hornyák Bélának, az üzem egyik lakostanulójának, akiknek a kötvényét ugyancsak 300 forinttal húzták ki. Binzsek Ferenc vállalatvezető édesanyjának a kötvénye 1.000 forintot nyert.

Már eddig is visszakaptam pénzem

Kiskéri János igazságügyi dolgozó, aki a debreceni főállamügyészségen dolgozik huszonkét év óta, pénteken reggel, mint minden nap szokta, kezébe vette a Szabad Népet. Most elsőnek az 5 éves tervekölésönkötvény nyere-ménysorsolását olvasta: érdekelte, mert ő is jegyzett tervekölésönt. Egyszer csak felkiáltott: nyertem, 500 forintot kapok jutalmul az államtól... Hivataltársai felfigyeltek és egyszerre sokan vették körül a boldog örömmel mosolygó Kiskéri Jánost. Megnézték, összehasonlították a nyere-ménylistát a kötvénye számával, semmi kétség, a Kiskéri János tulajdonát képező 2727-653 számú tervekölésönkötvényt 500 forint jutalommal kihúzták.

Boldog mosollyal, örömmel mondja a „Debrecen” munkatársának.

— Biztosra vettem, hogy nyereségemnek, váltig hangoztattam és nem bíztam a húzásban. De már elküldtem egy embert Monostor-utcai lakásomra és közöltem vele a hírt egy cédulán a következő szöveggel. „Látod — nekem volt igazam, megjutalmazott a dol-

gozók állama...”

— Örülök a nyere-ménynek — mit tagadnam. Hiszen az én filléremből, forintomból is épült a sok új hid, gyár, és üzem, az én kölcsönadott összegemből állították fel a sok új kórházat, napközi otthont, szociális intézményt. Az én és dolgozó társaim kölcsönadott forintjaimból lett szebb és jobb az életünk az öt éves terv első évében is. Fel sem tudom sorolni, mennyi jótéteményben, áldásban részesültünk a kölcsönjegyzés óta. A fizetésem felemelkedett, a dolgozók a legszebb üdülőhelyeken nyaralhattak. Mi, igazságügyi dolgozók közelről láttuk és éreztük a szocializmust építő népi demokratikus kormányzat irányunkban megnyilvánuló sok jótéteményét és segítségét, amit további jó és fokozott munkával akarunk meghálálni... Nevetve fejezi be.

— A nyere-ményből új cipőt veszek a feleségemnek, magamnak, de jut abból másra is. Megsugom, még két kötvényem áll és részt veszek a további húzásban. Legyen holnap is szerencsém... látogasson meg újra, mint szerencsés debreceni nyertő...

Hétfőn megjelenik a nyere-ménylista

A tervekölésön sorsolásának befejezése után a nyereszámok listáját nyomtatásban is kiadják.

A négyoldalas összesített tervekölésön nyere-ménylistát a dolgozók már hétfőn

délelőtt megkapják az üzemekben az előjegyzés felelősöitől, vidéken pedig az előjáróságoknál. Ezenkívül pedig egy-egy példányt kifüggesztenek a postahivatalokban is.

